

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2013. JANUÁR XXIV. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

Haldokló szentségek

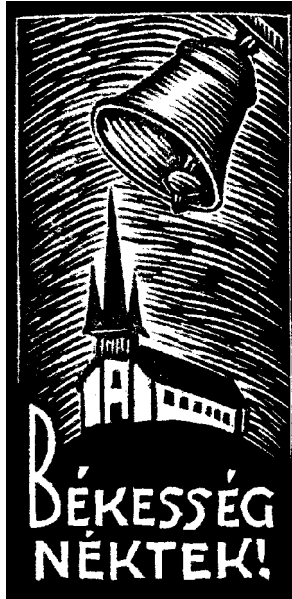
Líraian szomorú cím ez. Akár egy lassan kihűlő szerelem, anyánk csendes haldoklása, őszi tájnak sárgulása juthat eszünkbe. A tartalomban viszont gyalultatlan, darabosan fájdalmas egyházi jelenségeket érintek. Nem is vállalkoznék rá, ha nem kerülné szóba túl gyakran lelkipásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok között.

Szentség. Ésaías próféta Isten papi szolgálója volt addig is, mígnem egy napon angyalokat lát repdesni templomában, és hangjuk Istent magasztalja: Szent, szent, szent a Seregeknek Ura. Ésaías ettől az istenélménytől döbben rá: jaj nekem, elvesztem, mert tisztátalan vagyok és tisztátalan ajkú nép között élek. Ahol a hatalmas Isten iránti, „leoldott sarus” tisztelet, vagy a több száz éven át őrzött gyülekezeti rend meghanyatlík, ott joggal és féltéssel kell szólni a szentség sorvadásáról, haldoklásáról. Ma olyan illetlen, illetéktelen módon közelednek sokan a szentségeket cipelő anyaszentegyház szekéréhez, hogy annak csak egyetlen következménye lehet: ítélet.

A közösségi istentisztelet helye a templom, ahová száz évvel ezelőtt még „minden erő” tömörültek, még a „holtak is mellénk ültek” (Ady). Egyre gyakrabban halljuk azonban, hogy a közösségből lemorzsolódók rádiós, televíziós istentiszteletet hallgatnak meg vasárnapi ebédőzés közben. Kimaradnak a közösségből, sem adakozást, sem testvéri szeretetet nem gyakorolnak, nem tudják, gyakran nem is akarják tudni a gyülekezetük gondjait.

Televíziós istentiszteletek nézői gyanútlanul vagy éppen elragadtatva hallgatják reformátustól jócskán eltérő prédikátorok üzeneteit. Hitvallási gyökértelenségre vall a „mindenütt jót hallunk” vélekedés. Magam is meglepődtem egy presbiteri konferencia előadóján, aki bátorkodott felhívni a figyelmet arra, hogy belecúsztunk az ökumené „ne azt keressük, ami szétválaszt, hanem ami összeköt” szépen hangzó jelszava alatt a saját hitvallási értékeink feladásába.

A templomi közösségtől elszakadók között okkal vagy ok nélküli sértődöttek vetítik vissza sérelmeiket a gyülekezetre, több esetben a lelkipásztorra, akitől még mindig túl sokat várnak, de keveset segítenek neki.

Radványi Károly grafikája

Egyetemet végzett barátommal beszélgetve érdeklődtem, miért nem épül be a közösségbe? – Nézd, én attól még hívő ember vagyok, szeretem az egyházamat, de... Szükség van minden hívő értelmiségire, példa kell a népünknek és cselekvő szeretet.

„Nem szeretem Istent, tehát haragszom a papra” – tanultam egy katolikus barátomtól. Magyarán, azt mondom, azért nem járok templomba, mert nem jól prédikál a lelkész, nem tetszik a személye és így tovább. Olyanok marasztalják el az igehirdetést, akik Bibliát nem is olvasnak, igehirdetés kérdéseiről vajmi keveset tudnak. „Bezzeg az előző tiszteletes idejében jártak templomba”. Aztán kiderül, hogy az sem igaz. Az emberi kicsinyesség nem érti, hogy nem az igehirdető személyét kell nézni, hanem az Igét hallgatni. Először tisztelni, másodsor szeretni kell a lelkészt, és csak harmadszor kell kritizálni. Vérig sértett lelkipásztoroktól hiába várják el, hogy vigasztaljon, ha maga is vigasztalan. Egy-egy lelkipásztor hibája, megkeseredettsége vagy éppen bűne mögött nyájának közömbösségét, ellenszenvét, bűnét találhatjuk meg.

BERECZKI ANDRÁS

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

HETEDIK KÜRTSZÓ

Keresztelő János önzetlensége

Keresztelő Jánost alázatos embernek szoktuk tekinteni. Többnyire csodáljuk jellemének e tulajdonságát, azonban kevésbé látjuk követhetőnek magatartását. Sőt megalapozottan tűnő magyarázatokat szövünk az alázatosság követésének haszontalanságáról. Ennek gyökere a mindennapi élet küzdelmeinek kudarcaiban, morzsányi sikereiben fedezhető fel. Ma az alázatot gyakran a tehetetlenséggel, a gyávasággal rokonítjuk. A gyermeket ezért erős, bátor embernek neveljük, erősebbnek az erősnél, bátrabbnak a bátornál, hogy boldog élete legyen. A természetes szelekció törvénye, azaz a gyengébbek korábbi pusztulásának ténye, félelmetes kilátást jelentett a modern ember számára. Ebben a sötét, halálos fenyegetettségű létben nemcsak a betegség, a fájdalom jelentkezik ítéletesnek, hanem áldozatul esik a szerénység, a gyöngédség, az alázat, és minden lelki szépség, ami istenarcúvá teszi az embert.

Istenarcúságunk elvesztésének egyik jelentős oka énünk, azaz az „ego” hamis önélelemből származó elhatárolódása. Képes az ember Istennel szemben is védekezni. Ez a lélek immunrendszerének a megbe-tegedése. Ilyen túlvédekezést látunk magunkban és másokban, amikor bizalmatlanság, kételkedés, egyensúlytalanság kerít hatalmába. Betegesen megnőtt énnel találkozhatunk, amikor az ember Isten helyett próbál tervezni vagy gondolkozni.

Keresztelő János is ellenkezik Jézussal. Máté ezt így rögzíti evangéliumában: visszatartja Jézust. János alkalmatlannak tartja magát arra, hogy megkeresztelje Őt, de az Úr nem engedi visszatartatni magát. Így szól: engedj most. Ebben a képből az alázatos én működése figyelhető meg. Egészséges alázattal találkozunk. János ellenkezése nem Jézussal szemben történik, hanem önmagával szemben. Mondja is, „saruját hordozni sem vagyok méltó.” Helyén van a belső én. Pedig mekkora lehetőség tárulkozott ki előtte, más vagonát adta volna ezért. Mennyivel kisebb alkalmakért is odaadnánk akár az életünket is. Hány rejtett kívánság fogalmazódik így: bár csak engem tüntetnének ki, engem választanának, én lennék az első!

Jézus Krisztus mellett meggyógyul a beteg én, Tőle távol szenved az ego. Minden ilyen gyógyítás találkozással kezdődött, és

CSÜRY ISTVÁN

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

Hiszem és vallom /2. Magyar kálvinisták Amerikában /4. Presbiter /6.

„Pál, apostol (nem emberektől, sem nem ember által, hanem Jézus Krisztus által, aki feltámasztotta őt a halálból).” Gal 1,1

Pál apostol a galaták-lakta vidéken élő pogányokból lett keresztyéneket szólítja meg. Azért ragad tollat, hogy figyelmeztesse őket ne váljanak prozelitává, ne engedjenek a zsidó tévtanítók nyomásának. Az evangélium több, mint a zsidók törvénye, a Törvény betöltője maga Krisztus, ezért nem kell „visszaesni”, visszatérni a zsidók vallásgyakorlatához. A Krisztus-hit, a Krisztusban elnyert szabadság legyőzte a formális vallásos életet, ezért nem kell felcserélni a Krisztus-követő életformát a zsidó, szertartásos törvények betartására. Noha a zsidó tévtanítók képesek bármit megtenni azért, hogy a keresztyéneket a zsidó közösségbe beolvasszák, még arra is, hogy Pál apostolságát megkérdőjelezzék, szolgálatát aláássák, a galatákat harcra, hit-azonosságuk megtartására buzdítja a levélíró.

Te kinek valod magad? Hordozol lelkedben egy olyan erő-alapot, melyet maga Krisztus adott neked, mely a te személyes megbízatásodat, küldetés-tudatodat tartalmazza? A tévtanítókkal való harcokban kiből, miből merítet erőt?

„De ha szinte mi, avagy mennyből való angyal hirdetne is néktek valamit azon kívül, amit néktek hirdettünk, legyen átok.” Gal 1,8

Pál nagyon szenvedélyes, harcias, kemény hangvételű a zsidó tévtanítókkal és a tévtanításokkal szemben. Hitbeli meggyőződése és a galaták iránti szeretete mondatja vele ki az átkot mindarra, ami nincs benne az evangéliumban.

A Lélek csendje

Pál mindent elmondott, mindent kihirdetett, amit az igaz hitről tudni kell, a galaták elől és mások elől sem titkolt el semmit az evangéliumról, Krisztusról. Nem kell tehát az ő igehirdetéséhez semmit sem hozzátenni, nem kell további titkok után keresni, nem kell visszatérni zsidó ősi hagyományokhoz, szabályokhoz, vallásos szokásokhoz, mert csak az általa hirdetett tiszta és teljes evangélium elégséges az üdvösséghez, ő csak a végleg lezárt kijelentést, Krisztust hirdette.

Aki elhajol, elpártol a Krisztusról szóló evangéliumtól, az Istentől hajol el, Istentől pártol el. Pál ezt nem akarja, ezért beszél és tanít harciasan. Világosan fogalmaz, aki a kijelentett evangéliumtól elpártol, az átok alatt legyen.

Gy. Szabó Béla alkotása

A világ és vallásos elképzelések kínálják magukat nekünk, kísértének minket, hogy az igaz evangéliumot elhanyagoljuk, kicseréljük, hozzátegyük valami máshoz, valami modernhez, valami divatoshoz, valami „vallási trendhez”. Pál kemény beszéde józanítson, igazítson útba, erősítsen az evangéliumhoz való kizárólagos ragaszkodásban és a rá épített és belőle táplálkozó életedet tegye azzá, amivé Isten gondolt el, általa, ami által képviselni tudod e teremtett világban.

„...hamis atyafiakért, akik alattomban közénk jöttek, hogy kikémleljék a mi szabadságunkat, mellyel bírnak a Krisztus Jézusban, hogy minket szolgálkák tegyenek.” Gal 2,4

Már Pál korában éltek olyan zsidó emberek, akik alattomosan befurakodtak a gyülekezet tagjai közé, hogy hamis tanításaikat, érdekeiket terjessék, hogy kikémleljék a keresztyének életét, s ha elbizonytalanították őket hitükben, meggyőződésükben, ismét a Törvény, ismét zsidó rituális szokásaik, vagy épp saját maguk szolgálivá tegyék őket.

Pál átlátta az alattomosak, az evangéliumellenesek hamis szándékát, ezért figyelmeztette szeretett gyülekezeteit az apostol. Nem kell beengedni a szívekhez, a gyülekezetbe se azokat, akik mindenütt lelki-hitbeli nyugtalanságot és zűrzavart keltenek.

Ne engedj a belopozkodónak, az alattomosnak, a kikémlelőnek, a hamis érdekekből beépülőnek és beépítettnek! A hamisak ismét szolgálkák, inkább saját maguk vagy érdekeik szolgáljává akarnak „visszaalacsonyítani”, mintsem téged Krisztusban szeretni és téged segíteni. Az evangélium-elleneseket ne engeddd be a szívedbe, közösségedbe.

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

HISZEM ÉS VALLOM

Erkölcsei érték vagy ellenség?

„Hiszem, hogy vannak törvényeken felüli emberi értékek, amik kell, hogy vezéreljék a mindennapjainkat. Nincs rá jó szó, hívhatjuk etikának, erkölcsnek, értékeknek. Sajnos azonban embertársaink nagy része a sas magasságáról igyekszik tenni erre” – írja egy blogszerkesztő. Részben igaza is van, mert ma már bármi megtörténhet, hisz a legtöbb ember gátlástalanul átvág mindenkin/mindenen. Hiába a törvények, szinte mindenik megkerülhető.

De mégis van, ami a korok és érdekek minduntalan váltakozása ellenére sem cserélődött soha. Van, aki a zsidók vagy keresztyének etikai kódexének, mások egyszerűen Isten parancsolatainak hívják. Bárminek tituláljuk: ugyanarról beszélünk. Vagyis: Isten törvényéről.

De ha bárki is tudatlanul megkérdené: Melyik Istennek törvénye? (*Heidelbergi Káté 92. kérdés*) Nyugodtan elmondható egy szóval: a Tízparancsolat. Mely az enciklopédiák szerint a judaizmus és a kereszténység alapját képező legfontosabb vallási és erkölcsi parancsolatokat tartalmazza, amelyet a Biblia szerint Jahve (Isten) adott Mózesnek a Sinai hegyén, 40 napos böjtje után, két kőtáblára írva. Ez a keresztény erkölcsstan.

Egy másik szerző így fogalmaz: „A Tízparancsolat említése sokszor ellenérzést és szorongást vált ki az emberekből, beleértve a keresztyének nagy tömegeit is. Valamilyen gúzsba kötő, merev, az emberi lélek és élet bonyolultságaival szemben érzéketlen, régimódi, külső szabályokra gondolnak

sokan. Elismerik ugyan, hogy lehet ezekben valami igazság, de úgy érzik, a súlyos emberi problémákhoz képest nagyon leegyszerűsíti a dolgokat a Tízparancsolat. Azt gondolják, hogy inkább csak lelki terhet ró azokra is, akik mértékül fogadják el, semmint hogy segítene rajtuk. Vagyis nem az emberi boldogság alapjának és védelmezőjének tekintik, hanem az ellenségének.”

Ennek ellenére mégis tudnunk kell, hogy ez az, ami igazán megtanít arra, hogyan éljünk. Isten törvényeket adott nekünk: a lelkiismeret benső törvényét. E parancsokat megtartva lesz emberi az életünk. Pascal ezt felismerte és megfogalmazta igazságát a Tízparancsolatról: „Amit az emberek legnagyobb bölcsességük segítségével tudtak csak megismerni, azt a vallás a gyermekeinek tanította.” (Gondolatok, 444. töredék)

Neked mit jelent a Tízparancsolat?

Erkölcsei értéket vagy ósdi, fölösleges szöveget?

ORBÁN LEVENTE

„HAZALÁTOGATTAK” A GYÖRFFY-KÉPEK KÖRÖSTÁRKÁNYBA Negyvenöt nap a Belényesi-medencében

Györffy István fényképei száz év múltán „hazatértek”

1911. augusztus 6-án a Magyar Néprajzi Múzeum fiatal és energikus gyakornoka felszállt a Budapest–Nagyvárad vonatra, utána átszállt a Nagyvárad–Belényesi járatra és kijött Tárkányba. Hatalmas pakkot cipelt magával: egy hatalmas fényképezőgépet, a hozzá tartozó üveglemezekkel együtt és személyes holmiját, olyan egy hónapra való.

Györffy Istvánról van szó, aki a Magyar Néprajzi Múzeum koncepcióját követve, az akkor még terra incognitának számító Belényesi-medencébe érkezett, hogy az itt élő magyarságot néprajzilag feltérképezze, életüket és archaikus kultúrájukat megörökítse.

A munka, amit elvégzett, sokrétű. Minden érdekelt: a természeti környezet, a gazdálkodás, a határhasználat, a település története és építészete, a mesterségek, a foglalkozások kialakulása, a viselet, a szokások, a nyelvjárás, a demográfiai viszonyok, a nemzetségek története. Bejárta a Belényesi-medence magyarlakta településeit: Belényest, Nyégerfalvát, Magyarremetét, Várasfenest, Jánosfalvát, Sonkolyost, Újlakot. Főhadiszállása Tárkányban volt. Innen utazott székere a környező magyar és román falvakba is. Házról-házra, telekről-telekre járt, gyűjtött és vizsgálódott. Elkészített térképei, történelmileg dokumentált megfogalmazásai ma is megállják a helyüket. Dél-bihari gyűjtésével Györffy István elindítója volt a történelemben ágyazott néprajztudománynak, és erre az itt gyűjtött adatok indították. Méltán lehet erre büszke a Belényesi-medence magyarsága, hiszen az ő kemény munkájuk, ragaszkodásuk és kitartásuk nélkül nem jöhetett volna létre mindez, és nem maradhatott volna fenn az utókor számára.

Györffy 45 napig tartózkodott a vidéken, ezalatt több mint 380 tárgyat gyűjtött a Néprajzi Múzeum számára. Számos fényképet készített. Ezeknek egy részéből állt össze egy vándorkiállítás a Várasfenesi Györffy István Alapítvány jóvoltából, a Néprajzi Múzeummal karöltve, hogy bemutassák az utókornak őseink életét.

A vándorkiállítás újabb állomása Köröstarhány volt, ahol Advent első vasárnapján a református egyház új gyülekezeti termében kerültek bemutatásra a képek. Az eseményen a helyi lelkész, **Szakács Zoltán** mondott megnyitó beszédet és megköszönte a lehetőséget a Györffy István Táj- és Népismereti Otthon vezetőjének, Vura Ferencnek, hogy a tárkányiak is megtekinthetik az immár több mint egy évszázados fotókat.

A lelkész ugyanakkor megköszönte a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatását is, melynek segítségével sikerült a kommunista időkben elorzott, majd visszakapott régi iskolaépület egy részét felújítani. Erdélyi kirendeltségüknek pedig köszönetet mondott azért, mert technikailag lehetővé tették, hogy a lelkész által eddig felgyűjtött családi fotókat a kiállítás napján kivetítsék. **Szakács Zoltán** elmondta, hogy a most kivetített néprajzi értékekkel bíró fényképekből egy állandó kiállítást szeretnének létrehozni a gyülekezeti házban. A megnyitó érdekessége volt, hogy a képek mellett bemutatásra kerültek a lelkész fára festett köröstarhányi hímzsmintái és festettbútor motívumai is. A kiállítás két hónapig látogatható a gyülekezeti teremben.

IFJ. SZAKÁCS ZOLTÁN

Adventi imanap

A Bihari Egyházmegye Nőszövetsége Nagyszántón tartotta meg a Kárpát-medencei imanapot, Advent első vasárnapján, a zsúfolásig megtelt helyi kultúrotthonban.

Elsőként **Csornyai Piroska** egyházmegyei nőszövetségi elnök köszöntötte az egybegyűlteket. Minden évben más-más részegyház szervezi a 2004-es, szomorú emlékű népszavazás nyomán létrejött imanapot: 2006-ban a Dunántúlról, 2007-ben Erdélyről, 2008-ban a Tiszáninnentől, 2009-ben Horvátországról, 2010-ben a Tiszántúlról, 2011-ben Kárpátaljáról, idén pedig a Királyhágómellékre került a sor.

Azt követően **Szatmári Gergely-Elemér** helyi lelképásztor mutatta be a vendéglátó gyülekezetet. Az istentisztelet során **Demeter Márta** anti lelkész az 1Pt 2,9 alapján szolgált. Isten közösségbe helyez bennünket, egy nagy család részesei vagyunk, ezért töltsük be hűséggel küldetésünket – mondta az igehirdető.

Számos témában szóltak az imádságok, egyebek mellett: egyházunkért, a lelképásztorokért, a presbitériumokért, a nőszövetségekért, hazánkért, szülőföldünkért, magyar népünkért, családjainkért, gyermekeinkért, ifjainkért, betegekért, szenvedőkért, árvákért és szegényekért.

Berke Eszter nagyvárad-rogeriuszi segédlelkész biznyságtétellel szolgált, illetve gitáron kísérte az elhangzott énekeket, **Mikló István-Boldizsár** jákóhodosi lelképásztor segítségével. Nagyszántói, elesdi, mezőbaji, biharszentjánosi, hegyközcsatári gyülekezeti tagok előadásában szavaltatok is elhangoztak.

Az együttléttel második részében **Szatmári Gergely Kinga** lelkész az *Utazás a Biblia korába* címmel tartott színes előadást. A kornak megfelelő öltözékben ismertette a zsidó nép korának otthonát, öltözkéjét, valamint szolt izraeli élményeiről, összehasonlítva a mai állapotokat a Bibliában leírtakkal.

A házigazdák az imanap végén szeretetvendégséggel kedveskedtek vendégeiknek.

TÓTH ZSIGMOND

Szatmári-Gergely Kinga a Biblia korába kalauzolta az imanap résztvevőit

Ezelőtt 123 évvel, 1890-ben indult el az Amerikai Magyar Református Egyház szervezeti élete és missziója. Az első 50 év alatt 110 magyar református templom épült Amerikában, közel 150 gyülekezet funkcionált az 50. évforduló idején, s ebből 80 gyülekezet tartozott a német eredetű Evangéliumi Református Egyház keretébe, 39 magyar egyházközség volt az Amerikai Presbiteriánus és Holland Református Egyházhoz, a Független Egyház (Hungarian Reformed Church in America), amelybe mi is tartozunk, akkoriban 21 gyülekezetet számlált. Az ötvenedik évfordulón a jubiláló magyar egyházakat Dr. Charles Schaeffer, az Evangéliumi Református Egyház missziói főtíkára e szavakkal köszöntötte: „Remélem, hogy megérem azt a napot, amikor Amerikában a magyar reformátusok szétszórt és megosztott nyája egy közösségben fog találkozni s mindnyájan egy akolban lesznek.” Úgy tűnik, túl hamar halt meg a főtíká, de ha még ma is élne, akkor sem teljesült volna ez a prófétai látása. A mai napig nincsenek szervezeti egységben az Amerikában élő Magyar Református Egyházközségek.

Amikor megalakultak az első magyar református egyházközségek Észak-Amerikában, mögöttük egy virágzó anyaországi népegyház állt, legalább kilenc egyházkerülettel, mert akkor még a felvidéki, erdélyi, kárpátaljai és a délvidéki egyházkerületek is hozzátartoztak. A tizedik egyházkerület lett a Magyar Református Egyház Amerikában. Most egy történelmi lehetőséget kaptunk, hogy újra egybeszámláltassunk az egyetemes Magyar Református Zsinatba, legalább is a lelki kötelekbe. Sajnos 1920-ban az igazságtalan trianoni döntés megszüntette az otthoni anyaegyház szervezeti egységét. Megszűnt az anyaegyház amerikai magyar missziója is. A budapesti konvent 1921-ben amerikai egyházközségeit egy testvéri ajánlólevéllel elbocsátotta: „örömmel és megnyugvással bocsátjuk át a magyar egyházközségeiket a közös hitet valló testvéregyházak kebelébe.”

A befogadó egyházak: a The Reformed Church in America, majd a német Evangéliumi Református Egyház, az Amerikai Presbiteriánus Egyház, sőt a Tót (azaz Szlovák) Református Egyház volt abban az időben. A gomba módra szaporodó amerikai magyar egyházközségeknek: Cleveland, Pittsburgh, Homestead, South Norwalk, Bridgeport, New York és a többieknek ezek lettek a védőháló, a „network” – szervezeti és lelkiileg is. Közös platformon tudtak állni egyházaink az igei és teológiai látásban mindezekkel a testvéregyházakkal, melyekkel szervezeti egységbe is tagolódtak. Otthonról fiatal lelkészek garmada érkezett, hogy pásztorolják népüket. Ezekről a hősi kezdetekről és a küzdelmekről szól dr. Komjáthy Aladár lelkipásztor könyve, a „Kitántorgott Egyház” című egyháztörténeti írás és dr. Bertalan Imre lelkipásztor könyve: „Passion for New Beginnings.” Megrendítő, ahogy

Magyar kálvinisták Amerikában (1.)

Az amerikai magyar református egyház esperesei és lelkipásztorai

ragaszkodtak a lelkiségükhöz valamint az élő egyházi és népi hagyományaikhoz a templomépítő, egyházalapító atyák és anyák. Nem is volt még egy olyan etnikai közösség, mely olyan rövid idő alatt annyi templomot épített, mint a magyarok. Komolyan vették a vasárnapot, szerettek énekelni, imádkozni és a sákramentumokkal élni. Áldoztak a templomaik és gyülekezeteik fenntartására, bár szükség volt a központi egyház missziói segélyeire is. Főleg a nagy gazdasági világválság és a háború idején sok lelkipásztor a fizetését is alig tudta biztosítani. A mostoha körülmények ellenére folyt a gyülekezetépítés, a konfirmáció, a magyar iskolák, a jótékonyági vacsorák a kulturális műsorokkal.

Nem volt könnyű útja a Magyar Református Egyháznak Amerikában az eltelt 123 év alatt. Bár Amerikában nem volt sem kommunizmus, sem kisajátítás, sem vallásoktatás betiltása, vagy lelkészek és egyháztagok zaklatása, mint otthon. De volt szekularizmus, individualizmus és pragmatizmus: ezek közel állnak a praktikus materializmushoz. És még egy nagy hátrány: nem volt evangelizáció. Nem volt krisztocentrikus és pneumatikus ekkleziasztikai látás. Népegyháziak maradtak a vegyes összetételű gyülekezetek. Az egyházfegyelem fellazult. Az amerikai asszimiláció túl jól sikerült. Okos alkalmazkodás és ostoba asszimiláció egyaránt jelen volt. A második és harmadik nemzedéknek már angol nyelvű istentiszteletet kellett szervezni. De ez még mindig együtt tartotta a kétnyelvű gyülekezeteket. Ami megtizedelte a Magyar Református Egyházainkat, az összefügg az elvilágiasodás és anyagiasság előbb említett áramlataival. Sajnos, a közösségbe nem tartozás ma világszerte. Ugyanez a szellemi rontás a testvéregyházak berkeiben is jelentkezett, de igazán a magyar egyházainkban fejtette ki negatív, egyházmorzó hatását.

Vegyük számba, hogy kik vagyunk. Ha azt mondjuk: magyar református, ez jelenti azt az egyházat, amely tisztán hirdeti az Igét, aszerint részesül a sákramentumokban

és gyakorolja az egyházfegyelmet. Meghatározó jellegünk a hitvallásosság. Vasárnapként az Apostoli Hitvallást mondjuk el, de minden úrvacsoravételkor az ősi reformátori önvizsgálati kérdéseket tesszük fel, és esetenként idézzük a Heidelbergi Káté kérdés-feleleteit. A hitvallásos jelleg a klasszikus kálvinizmusban gyökerezik, és ez már kiveszőfélben van a nagy amerikai protestáns egyházak között! Mi, magyar reformátusok nem vetemedünk arra, hogy feltétlenül írjunk egy 21. századi helyi, vicinális hitvallást, csak azért, mert az modern és az emberek jobban szeretik. És nem mérzseljük szigorítani vagy éppen liberalizálni hittételeinket. A modern teológiai elhajlásokat el lehet adni amerikai testvéregyházak felekezetek szószékeiről, de a miénkéről nem. Mi, ha feladjuk az Igéhez és a Hitvallásainkhoz való kötöttséget, akkor önmagunkat adjuk fel.

Amerikai reformátusok jelenidőben

Természetesen, párbeszédet kell folytatnunk az itteni testvéri református egyházakkal. Mert összeköt a közös élettér, a szervezeti kötelek, a missziós látogatások, a mindennapos ügyek, öröm, bánat – hiszen sorsközösségben vagyunk az amerikai református család egyházaival. Két kísértés van: az egyik a párbeszéd hiánya, a gettóba zárkózás és elidegenülés; a másik a feltétel nélküli azonosulás, a teljes átlényegülés, ami feladásokkal jár. Ez egyik sem párbeszéd. Míközben keressük és fenntartjuk a testvéri közösséget, ugyanakkor látnunk kell, hogy két irányba hajlik el az angolszász, német, holland vagy más eredetű amerikai református család. Az egyik irány a fundamentalizmus. A másik a liberalizmus, a modernizmus. Mindkettőnek van értéke, s valamire felhívja a figyelmünket.

LUKÁCSI ÉVA

KÁNYÁDI SÁNDOR

Egy zarándok naplójából

*megcsodáltam a nagyvilág
csodáinivalóan szép
katedrálisait
de imádkozni csak itthon
gyermekkorom öreg
templomában tudnék
ha tudnék*

HALDOKLÓ SZENTSÉGEK

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Messze járunk attól, hogy egy közösség imádkozzon a lelkészéért, amikor sörösüveggel a kezükben, „helló”-val köszönnek a palástosan, Bibliával templomba igyekvő tiszteletesnek.

Híveink egy része nem vette észre, hogy több évtizednyi kommunizmus után új szelek fújnak. Egyesek az új liturgiáról mondják, hogy „ez a pap tiszta hókusz-pókusz csinál”, mások az új énekeskönyvet becsülik le, közöttük olyanok is, akiknek zenei kultúrájuk és zenei hallásuk sincsen.

A diktatúra idején ezt a szót: magyar – nemigen hangoztathattuk. Ma beszélhetünk magyarságunkról, de gyakran csak úgy minősítik: már megint politizál a pap. A gyerekcipőben járó többpártrendszerben az egyház is botladozik. Könnyű megoldás lenne a „lelkész ne politizáljon” vélekedés, ha valóban féltének a személyét a politikai zavarosság szennytől. Az látszik azonban, hogy klikk-érdekek mentén szeretnék peremre szorítani még a nemzetféltő lelkipásztort is. Mit szóljon szegény lelkész, amikor presbitere fenntartás nélkül jönnek látja a vegyes házasságot, másik felszólítja lelkészét, hogy románul prédikáljon. Mert ő nem is hiszi, hogy református egyházunk hivatalos nyelve a magyar. A szakrális szentség mellett legyen szabad kijelentésem: vigyáznunk kell a nemzetre, az anyanyelv szentségére. A tudatlanság pedig nem mentség.

„Minden bajnak gyökere a pénz szerelme” (1Tim 6,10), írja Pál Timótheusnak. Egyik lelképásztor szellemes mondása szerint „decemberisták” vannak a gyülekezetében. Decemberben rendezik ugyanis egyházfenntartói járulékaikat, „nehogy évközben használja a pap.” Arról nem tudnak, hogy a legtöbb lelképásztor évközben alig boldogul, mert hónapokon át nem tud fizetést felvenni. Pedig neki is gyermekei vannak. Azt viszont vénasszonyos buzgalommal próbálják megfejteni, mit csinál a pap az egyház (nem létező) pénzével. Értetlenkedő presbitériumok akadályozzák meg a járulékok emelését, aprócska perselypénzekkel „adunk hálát” az ígéhirdetésekért. Kivételesen boldog lehet az a gyülekezet, amelynek van egy-két nagylelkű, tehető támogatója. Szégyen, hogy a kommunista rendszer hamis egyházfenntartói egyenlőségét folytatjuk. A Jézus által méltán felértékelt kétféle özvegyasszonyok mellett nem vállalnak többet azok, akiknek tisztes fizetésük, földbirtokaik, vállalkozásaik vannak. Az általunk olykor lekezelte szektások havonta többet adnak gyülekezetük céljaira, mint mi egész esztendőre.

Egyházközségeink vezető testületei a presbitériumok. „Isten színe előtt” fogadalommal lépnek hivatalukba, „a lelkész egyházvédő és építő munkájában támogatni szent kötelességnek” tartva, de

lármas presbiteri gyűléseken mintha hiányzó lenne a szentséges Isten. De még a csekélyke embertisztelet és társalgási kultúra is. Sok panasz hallatszik a presbiterek közömbösségéről. Nem ritkán valamiféle ellenőrző bizottságnak vélik magukat, és nem lelkészüket támogató munkatársaknak.

Napjaink jelensége a szektásodás. Egyik-másik gyülekezetünkben érthetetlenül meggyökereznek. Mi a titkuk? Nikodémusnak ígért szelek fújdognának? Vagy csak nyugati segíteny vallást is lehet ma vásárolni? Mintha egyenesen kitért cél lenne a történelmi egyházak bomlasztása. Ez is az érem egyik oldala. Másik viszont az, hogy a kis közösségeket könnyebb átfogni, könnyebb a szeretetet gyakorolni. Ott mindenki vállal valamit. Gondolkoztunk-e már azon, hogy a fennhangoztatott „megtérések” mögött mindössze saját egyházunk hűtlen elhagyása lappang? És ez legalább olyan bűn lehet Isten előtt, mint a paráznaság vagy az abortusz. Ha egyáltalán annak tartjuk ezeket is?!

Keresztelés. Szülők és keresztszülők fogadalmat tesznek, úgy nevelik és neveltetik a gyermeket, hogy majd maguk önként tegyenek vallást hitükről a konfirmálásban. Az csak egyik baj, ha az ígéret az ünnepi szavak szintjén marad. Másik gond a keresztszülőség. Újabban munkaadókat, „patronokat” hívnak meg keresztszülőnek, vastagabb ajándék reményében, akik nem is reformátusok vagy éppen nem is magyarok. Marad a kérdés, hogyan fogják ők reformátusnak nevelteni keresztyermeküket? Előfordul, hogy vegyes házasságba született gyermeket mindkét fél templomában megkeresztelik. Nem kellene. Szentség a keresztség mindenik templomban. Sajnálatos, hogy néhány szülő elhanyagolja a keresztelést. Egy anyát idézek: kilenc évig halasztottuk. Súlyos lelkiismereti terhet cipeltem.

Konfirmálók fogadalmá: az anyaszentegyháznak holtig hűséges, engedelmes és áldozatra kész híve leszek.

A hűség számtalan esetben hetek alatt elszáll. Az egyháztól eltávolodottak vagy éppen ellenségesek valamikor konfirmáltak, Isten szent nevében tették ígéretet.

Az anyaszentegyház kifejezés ilyen gazdag jelentés-tartalommal talán csak a mi nyelvünkben található meg. Az anya, a szent, az egy láncszemei kötik össze. Ha az anya iránti szeretet, a szentség iránti tisztelet, az egység iránti felelősség bármely láncszeme kiszakad, súlyos károkat okoz. A láncszemek a mi életünk. Ezt a házat láthatóan ostromolják a Jézus által is előre jelzett szelek, árvizek. Az utolsó időkre profétáit meghidegülő szeretet egyedül az istenélmény szentségében melegedhet újra. Próbáljunk „leoldott sarukkal” közelíteni az ige felé, templomaink felé, mert szent az. Ahol Isten szentsége tölti be az életünket, ott kezdődik az anyaszentegyház megújulása.

MÜLLER DEZSŐ

Zsoltár

*Ahogy madarak szárnyalnak
kibontott vitorla-szárnyal
ahogy a hajnal lángja leszámol
a settenkedő árnyal*

*ahogy a fák lombjait
hegyesre köszörüli a szél
ahogy a csillámló hóban elszunnyad
a fehér-csuhás tél*

*ahogy a visszhangjuk dallamától
fölbúgnak a sziklák
ahogy a hömpölygő csöndtől
kitisztul a világ*

*s ahogy földereng pitymallatkor
odafönn az ég
csak így élhessek Uram
dús oltalmad derekálján még.*

HETEDIK KÜRTSZÓ

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

közselben maradással folytatódott. Jele az, hogy megszűnik az „ön”-zés. Önzetlen emberek születnek nem az anyaméhből, hanem Jézus Krisztus kezei között. Tudósok vizsgálják az önzetlenség lelkületét. Megállapították, hogy elmentmondás van az ilyen jellemében. Abból indulnak ki, hogy az egészséges ember jócselekedete mögött a jutalom kívánalma húzódik meg. Eszerint nincs önzetlenség, hiszen jutalom nélkül inkább télen marad az ember. A tudomány igazra van, ha az istenarcot elveszített embert látja ilyennek. Azonban magunkra, mint Isten gyermekeire úgy szabad tekintenünk, mint akik természetes egyszerűséggel tudunk önzetlenek lenni. Ezt azért mondhatjuk, mert érzékeljük, hogy a tudomány önzetlenségről alkotott feltételeit csak a hit hatósugarában lehet teljesíteni. Ilyen feltétel az egészséges értelem, amely szétnéz maga körül, de felfele is lát, és pontosan érzékeli kijelölt helyét, amit össze nem téveszt semmivel. Feltétel a fejlett személyiség, aki tudja, hogy mit kíván másoktól, és maga is olyanképpen cselekszik másokkal. Elengedhetetlen, hogy környezetünkben megtaláljuk azokat, akik önzetlenségéből maradandó élményt nyújtanak. Keresztelő János ezeket a feltételeket teljesítette.

Látszólag egy alázatos szelíd ember vonakodva megkeresztelte Jézus Krisztust. Pedig az igazság az, hogy egy Istenre talált, önzetlen, önmaga felett rendelkező, kiegyensúlyozott személyiségű proféta engedelmeskedett. Benne így villant elő az elveszített istenarc, akiből hiányzott a fölényeskedő, önző én, és megelevenedett az önzetlen alázatos lélek. Legyen mindannyiunk emberi példája.

KISTÉRSÉGI PRESBITERTALÁLKOZÓ PÓSALAKÁN

Nem rang, hanem szolgálat

November 18-án vasárnap délután, nem sokkal az egyházközszégi választásokat követően presbiteri találkozóra invitáltak a Sebes-Körös menti gyülekezetek. Évente kétszer: tavasszal és ősszel kerül sor ezekre a hasznos, képzéssel egybekötött találkozókra, presbiterok, lelkipásztorok és gyülekezeti tagok részvételével.

A 2012. évi őszi alkalmat a pósálakai gyülekezet vállalta magára. Az alig több mint száz lelket számláló gyülekezet temploma zsúfolásig megtelt a térség reformátusainak presbiterivel és lelkipásztoraival. Az istentiszteleten **Kondor Endre**, biharvajdai lelkipásztor szolgált igemagyarázattal, majd ugyanő tartott vetített képes előadást a II. Helvét Hitvallás tanításáról.

A presbiteri találkozón jelen volt **Szilágyi Péter**, a Bihari Egyházmege presbiteri főjegyzője is, aki hozzászólásában szót ejtett az elmúlt évi tapasztalatairól, hiszen főgondnokként minden egyházközszégben megfordult.

Alulírott, mint a Presbiteri Szövetség ügyvezető elnöke, egyházmegei PSZ-jegyző, felszólalásában rámutatott arra, hogy a presbiteriség nem pusztán tisztség, egyházi rang, hanem felelősségteljes szolgálat, amelynek forrása az elhivatottság, a belső és külső elhívás. A KREK PSZ elnöksége évek óta szorgalmazza egy közös presbiterképzési program kidolgozását, amely remélhetőleg hamarosan megjelenik.

Megjelenés előtt áll a közös presbiterképzési program

Az ügyvezető elnök arra is rámutatott, mennyire fontos, hogy a presbiterok szorosán együtt dolgozzanak a lelkészekkel, nem úgy, mint egyes gyülekezetekben, ahol állandó vita dül a Presbitérium egyes tagjai és a lelkipásztor között. A jó együttműködés az eklézsia javára válik, hiszen ahol jó a kapcsolat a presbiterok és a lelkész között, ott a munka is hatékonyabb és eredményesebb.

Az előadásokat és hozzászólásokat követően a helyi egyházközszég férfikórusa szolgált **Pál László** lelkipásztor vezetésével és **Pál Tímea** tiszteletes asszony gitárkíséretével.

A kistérségi presbiterképzés szeretetvendégséggel ért véget, amelyet a helyi gyülekezet szívvel, lélekkel szolgált fel a közösségi házban.

TÓTH ZSIGMOND

Szatmári presbiteri konferencia

November 10-én, a szatmár-németi templomban került sor a Szatmári Egyházmege Presbiteri Szövetsége által szervezett konferenciára.

A tanácskozás **Sipos Miklós** lelkipásztor igemagyarázatával vette kezdetét, majd ugyanő, házigazda minőségében köszöntötte az egybegyűlteket a maga és a gyülekezet nevében.

A továbbiakban **Király Lajos** egyházmegei főjegyző, **Bogya Kiss Mária** egyházkerületi nőszövetségi elnök és **Tatár Miklós** szatmári PSZ-elnök köszöntötte a résztvevőket.

Ezt követően **Póti Eduárd** történelemtanár *A kálvini tanítás háttértörténete* címmel tartott előadást. Mint rámutatott: ma élő presbiterekként próbáljuk meg Kálvin tanításait magunkra venni, s a szolgálatot nem csupán a szabadidőnkhez kötni. Ugyanakkor ne követeljünk többet embertársainktól, mint amit mi tudunk adni. Tanuljunk meg úgy élni, hogy azzal másoknak segítsünk, mert az Istennek tetsző dolog.

Csúry Miklós egyházmegei főgondnok a presbiterok jogairól és kötelességeiről tartott előadást. Mint rámutatott: vala-

mennyi presbiter asztalán ott kellene lennie a református egyház alkotmányának, mely a világhálóról is letölthető, majd felolvasta a Kánonból a presbitérium, jogairól és kötelességeiről szóló részeket. Mint rámutatott: a presbiter, aki le akar tenni valamit az Isten asztalára, sokszor bizonyos nehézségekbe ütközik, de ezeket a nehézségeket le kell győzni, nem szabad elkeseredni, hanem hitünkben megerősödni, mely új erőt ad a további munkában.

A szünetet követően **Király Lajos** *Élet és magatartás a Kálvin erkölcsstana szerint* címmel tartott előadást. A bibliai textusok felolvasásában segítségére volt **Harkai Réka**, a Szatmárnémeti Református Gimnázium tanulója. A presbiter feladata nem csak az, hogy hitét megtartsa, hanem a híveket is segítse hitükben gazdagodni és példás életet élni – hangsúlyozta az előadó.

Végezetül **Tatár Miklós** köszönetét fejezte ki az előadónak, valamint a házigazda egyházközszégnek a szervezésért és a vendéglátásért. A konferencia **Király Lajos** záróimájával ért véget.

MEDVE A. SÁNDOR

Érmellék

Sziget vagyunk
emberőcémban
másságunkban
is hasonlók
miénk e föld
haza a hazában
ide Istenanya
kötényéből estünk
– hittel hisszük Uram
jó helyre születünk –

szív mely táplál
sok kicsi éren át
homok mely sziklák
fogásával őrzi
jogos örökségünk
bölcseink és házunk
imáink templomunk
– hittel hisszük Uram
jó helyre születünk –

tengerünk nincs
folyóink alig
apáink egykori álmát
az Ért szikkadt árkaiba
temette
lehetünk mi mások
hibákból okolta
de rosszabbak soha
– hittel hisszük Uram
jó helyre születünk –

öröm a bánatot
itt is kézenfogja
tavasz a megújulást
a lábunk ha dobban
csárdás ütemére
vendégeink elé
lelkünket terítjük
– hittel hisszük Uram
jó helyre születünk –

mehténk világgá
ezer csodát ígér
sajógvá fájna mindig
az Érmellék
sem élni sem halni
nem könnyű itt nekünk
párját mint anyánknak
sehol sem lelhetjük
– hittel hisszük Uram
jó helyre születünk –

fogunk közt gyakran
csikordul a homok
tehetetlenségünk
káromoljuk
szívünkön a sebek
mégis begyógyulnak
örök bizonyosság
erősíti lelkünk
ittthon csak itt vagyunk
– hittel hisszük Uram
jó helyre születünk –

SILLYE JUDIT

Érmihályfalva, 2012. október

Mit üzen Ady?

1977-ben Érmindszenten szobrot állítani Ady Endrének: több mint reménytelen vállalás, igazi hőstett volt.

Ady akkor is az erőt jelentette, azt sugározta, hogy van kiút. Mélyen szántó gondolatai, azok átadása, érzékeltetése, tudatosítása az akkori szocialista-kommunista korszakban élő, csüggedt emberek irányába éltető erőt, a túlélés reményét jelentette. Hatalmas küzdelem volt az a szoborállítók részéről és hatalmas siker-élmény.

A szobor leplezésekor ott volt Kányádi Sándor, Farkas Árpád, valamint Boér Ferenc akkori szatmári színész, akít a Securitate emberei kísérték oda, mert Ady-verseket mondott ott, akkor. Ők az erdélyi magyarság zászlaján az ellenálló bátrak élvonalához tartoztak. Csodálattal és áhítattal ejtettük ki a nevüket.

Jó volt ott lenni diákként, mert egy sötét világban is úgy éreztük, hogy lesz itt még világság.

Igazunk volt, lett.

Jött 1989 decembere: Temesvár, Tőkés, Bukarest, a Piața Universității, Menyő, a diktátor halála.

Változni látszott a világ és megint Ady volt az, aki számunkra meg tudta fogalmazni a jövőképet, akinek elhittük, hogy fel lehet szántani az ugart, ami bő termést hoz.

És 2007-ben megvalósult egy plakett, egy emléktábla itt, a PKE udvarán.

Ezt már kvázi a szabad világban, a Szabadító Karácsony után, Tőkés László püspöksége alatt állítottuk.

Újra remény és bizakodás töltött el bennünket, de most nem úgy, mint '77-ben, hogy Ady mondja ki helyettünk az igazat, az éltető remény szavát, hanem vele együtt kiáltjuk mi is azt az igényünket a jóra, a szépre, vele együtt fogalmazzuk meg hangosan és bátran, hogy mi a szabadság.

Majd megint eltelt egy bizonyos idő és lett még egy Ady-szobor a Holnaposok társaságában, Deák Árpád szobrászművész gyönyörű kivitelezésében, jó helyen, és biztos állítom, mindnyájunk nagy öröme. De feltevéődik a kérdés, hogy itt most mit üzennek a holnaposok?

Mit üzen Ady?

Mit üzen nekünk?

Nekünk, mindnyájunknak.

Mert Ő, Ady, nem tudja, hogy mi most a helyzet! Vagy talán mégis? Valamit sejtett abból, hogy közel száz évvel halála után mi lesz a legnagyobb, a legfőbb kérdés kései utódai körében.

Mi lesz a hamleti „To be or not to be”?

Így fogalmaz a *Ki látott engem* című versében: „Nem tenyeresmet rejti csak az öklöm?”

Igen, van-e elég erőnk ahhoz, hogy kezünkbe vegyük sorsunkat? Hogy mi alkítsuk azt. Nem sorvadt-e a lélek annyira el, hogy az öklöbe szorított kéz már nem jelent erőt?

Ady ma talán aktuálisabb, mint bármikor.

Olyan lendületre, hitre és erőre van most szükség, mint ami a *Krisztus-kereszt az erdőn* című verséből sugárzik:

„Két nyakas, magyar kálvinista,
Miként az Idő, úgy röptünk,
Apa, fiú: egy Igen s egy Nem,
Egy más mellett dalolva ültünk
S miként az Idő, úgy röptünk.”

Milyen csodálatos erőt és optimizmust sugárzó kép ez, miközben a szán röpül a holdvilágos, havas erdőn át. És ez az energiával telt ember egyszer mégis megfogalmazza a Muszáj Herkules filozófiáját.

„Nem szabad, nem lehet megállni”, mert mint a *Tűz csiholójában* fogalmaz:

„Ez a világ nem testálódott
Tegnaphoz húzó, rongy pulykákhoz.
Legkülömb ember, aki bátor
S csak egy külön van, aki: bátrabb.”

TÖRÖK SÁNDOR presbiter

(Részlet a november 22-én, a Partiumi Keresztény Egyetem udvarán, az Ady Endre emléktáblánál elhangzott beszédből.)

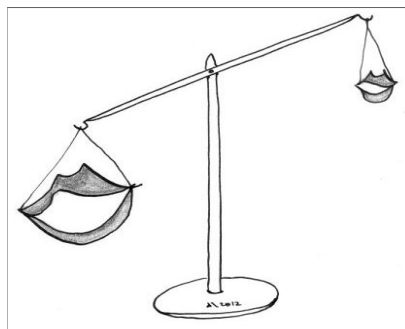
Az öröm tízparancsolata

1. Minden reggel hűségeesen kérd Istentől az örömet.
2. Mosolyogj, és tanúsíts nyugalmat kellemtelen helyzetben is.
3. Szívből ismételd: „Isten, aki engem szeret, mindig jelen van.”
4. Szüntelenül törekedj arra, hogy csak a jó oldalukat lásd az embereknek.
5. Könyörtelenül üzd el magadtól a szomorúságot.
6. Kerüld a panaszkodást és a kritikát, mert ennél semmi sem nyomasztóbb.
7. Munkádat örömmel és vidáman végezd.
8. A látogatókat mindig szívesen, jóindulattal fogadd.
9. A szenvedőket vigasztald, magadról feledd meg.
10. Ha mindenütt az örömet terjeszted, biztos lehets benne, hogy magad is rátalálsz.

(Forrás: Igehirdető)

GASTON COURTOIS

FIRKA

Szópárba

Adorjáni László karikatúrája

Kétszázhuszonöt éve

áll a Körös-parton a reformátusok temploma Váradon. A templom építésének és fennmaradásának történetét böngészve, kitetszik, micsoda harcok árán sikerült látható formát adni a hit bástyájának. Mire a Bécsből jött örömhírből, hogy szabad az építés (1781), valóságos építkezés lett; mire a helyi hatalmasságok keresztrel fenyegető tiltása ellenére telket vásárolhattak hitsorsosaink az akkori szemétdomb (!) mellett, ahova templomot engedélyeztek nekik; mire az elcsapott Schuster János pancser-építész helyébe Eder Jakab építész-mestert fellelték; mire a deszkasátor itt a Körös partján téglapületté minősült – addig nagyon sok árkot, sőt szakadékot kellett áthágni, sok hidat kellett építeni, hogy a templa-

Az egykori Garasos hid mögött a várad-olaszi református templom

mig eljusson a váradi reformátusság. Az ökumenében (felekezetek közeledése) reménykedő hívő ember ma már csak mosolyog az akkori felekezeti torzalkodásokon, de nem feledheti, hogy bármely templomhoz csak úgy tud eljutni, bármely szentélybe csak akkor ér be lélekben, ha az élet legalább garasnyi áldozatát meghozza. És ez ma már nem pénz kérdése, hanem megtérésé.

Reménykedünk, hogy úgy, amint a hajdan volt Garasos hidon átjutni igyekező tömeg torony iránt tolongott a túlsó part felé, nemsoká úgy igyekeznek templom-idegenné vált nemzedékek is, áthidalva dacos hitetlenséget, hogy előbb betérjenek, majd megtérjenek arra a helyre és ahhoz az Istenhez, akiről a nemzet dälaként zsoltározzuk: „te voltál nekünk hajlékunk nemzedékről nemzedékre”.

VERES-KOVÁCS ATTILA

✿ **HÁRMAS ÜNNEP VOLT DOMAHIDÁN.** Két emléktábla és a felújított református óvoda avatására került sor Advent első vasárnapján, a helyi gyülekezetben. Sass Kálmán, mártírhalált halt református lelkipásztor emléktábláját a templom falán, míg Domahidy Elemér volt országgyűlési képviselő emlékjelét a visszakapott és felújított helyi református óvoda bejáratánál avatták fel. Az ünnepi istentiszteleten, a Lk 12,37-38 alapján ígét hirdetett **Csúry István** püspök. Ünnepi beszédet mondott **Tolnay István** tanügyi előadótanácsos, **Toroczky Sándor** történész pedig Sass Kálmán és Domahidy Elemér munkásságát valamint példamutató életművét méltatta. Az istentiszteleten szavaltatok és énekek is elhangzottak. Az emléktáblák avatását szeretetvendégség zárta.

KOSZTA ENDRE

✿ **BELÉNYESÚJLAK-WEZEP: DIAKÓNIAI TAPASZTALATCSERE.** Október 19-22. között hollandiai testvérgyülekezetünk diakóniai csoportjának öt tagja (Wim Port, Arie Schuurman, Cor van de Beek, Henk Kragt, Wim Niesing) látogatott el Belényesújlakra, hogy tapasztalatot cseréljünk a szeretet-szolgálat területén.

A partiumi, erdélyi szeretetszolgálattal ismerkedtek a holland gyülekezet képviselői

Október 19-én este érkeztek meg weze-pi vendégeink. Gyülekezetünk presbiterei várták őket, majd közös vacsorát követően két család szállásolta el a csoport tagjait.

Október 20-án délelőtt 9 órakor gyülekeztünk reggeli áhítatra gyülekezetünk imatermébe. Bibliaolvasás és imádság után **Boros István** helyi lelkipásztor előadását hallgathattuk meg az irgalmas samaritanus történetéből, a Lk 10,25-37 alapján. Az előadást holland nyelvre is lefordítottuk, hogy könnyebb legyen vendégeink számára annak megértése.

Ezt követte holland testvérünk, **Wim Niesing** előadása, aki Tim Keller amerikai lelkipásztor egyik dolgozatán keresztül

mutatta be, szintén az irgalmas samaritanus történetével illusztrálva, a szeretetszolgálat fontosságát. Ezt az előadást is előre lefordítottuk magyar nyelvre.

A szünetet követően, a két előadás kapcsán megbeszéltük, hogyan működik a diakóniai munka nálunk és náluk. Sok kérdés hangzott el mindkét részről. A fordításban **Törös Víg Emese** segített.

A finom ebéd elfogyasztása után (amit a presbiterfeleségek készítettek) rövid sétát tettünk a faluban, majd együtt mentünk Tenkére, ahol meglátogattuk az idősek otthonát. Hazafelé tartva megálltunk a belfényéri gyermekotthonban is.

Este közös vacsorán vettünk részt a presbitercsaládokkal, ahol asszonytestvéreink ismét finom eledellel szolgáltak. Vasárnap délelőtt és délután részt vettünk az ünnepi istentiszteleteken. Hétfő reggel pedig néhányan elkísértük holland testvéreinket Zsobokra, ahol meglátogattuk az ottani gyermekotthont.

Hisszük, hogy e néhány nap során mindnyájan épülhettünk, és a gyülekezeti közösség is gazdagodott – az Úr akarata szerint. Egyetértéssel nyugtáztuk az együttműködés fontosságát és kinyilvánítottuk, hogy további területeket keresünk, ahol testvéri kapcsolatunk tovább erősödhet.

B. I.

✿ **ZENÉS ÁHÍTAT ÉLESDEN.** November 18-án vasárnap a harang türelmesen hívogattott Isten házába. Rozsdás levél, sárga és fehér krizantém díszítette a padokat, a Biblia a padok szélén várta olvasóit. Minden szépen elő volt készítve arra, hogy Isten igéje szóljon hozzánk. Csendben és békeségben vártuk nagyváradi vendégeink érkezését.

Gondolataim a múltba révedtek, a kezdetekhez. Egy egyszerű ötlethez: legyen zenés áhítat a délelőtti istentiszteleten. Mindenképp délelőtt, mert akkor többen szoktunk lenni Isten házában, s próbáljuk zene által megköszönni az életet, az áldást, amiben nap mint nap részesülünk. Kétségek mardostak, s nyomasztott a kérdés: hol fogok támogatókat találni? S ha találok, lesz-e még türelme valakinek végighallgatni egy hegedű, klarinét, zongora gyönyörű, felejthetetlen hangját? Hiszen, ma már alig tudunk valaminek örülni, olyan nehéz az életünk. Nem akartam feladni, nagyon bíztam abban, ha az Úr Isten akarja, akkor lesz koncert! Imámban segítséget kértem tőle, és nagyon meglepődtem, amikor sorra utamba küldte a nagylelkű református, ortodox, katolikus támogatókat, akik bizonyították, hogy egy az Isten!

A zenei áhítat programját városunk ökumenikus kórusa kezdte, **Kajántó Jutka** karnagy vezényletével. Ezután felcsendültek a művészek által tolmácsolt zeneművek **Tasnádi Ferenc** és **Thurzó Zoltán** előadásában (G. Verdi: Nabucco c. operájából Zakariás imája és Fr. Schubert: Ave Maria) – olyan alkotások, melyek erőt, bizalmat adnak, hogy valaki ott fenn vigyáz ránk.

Oláh Boglárka hegedűjátékával lopta be magát az élesdiek szívébe. **Tasnádi Melinda** gyönyörű szoprán hangjával mindenkit meghódított. **Székely István** a klarinét hangjaival „röpített” gondolatban mindenkit a Hargita fenyveseibe (Bartók Béla: Este a székelyeknél).

A koncert olyan érzéseket szült a lelkekben, mintha felszabadult volna valami megmagyarázhatatlan, féltve őrzött kincs, ami az ember szívében titkon lappang, mindenkinél más-más formában.

TÓTH ERZSÉBET és TÓTH ANDRÁS, Élesd

✿ **ÍZELÍTŐ A KÁLVINCILLSLAG-BÓL.**

Van-e élet a konfirmáció után? Milyen egyházat akarunk? Hogyan érhetjük el a romákat? – ezekre a kérdésekre is keresi a választ a Magyar Református Egyház nemrégiben megjelent lapja.

Olvasmányosabb, lényegre törőbb, emberközelibb a 2012-es év református körképét nyújtó Kálvincsillag, amely hamarosan megtalálható lesz az összes Kárpát-medencei magyar ajkú gyülekezetben. Hitünk megvallásáról, a közösség erejéről, a szolgálatban kitartó és önzetlen emberi példákrol, az épített református örökségről, a cigánymisszióról és az egyházi oktatásról is olvashatnak az egyesített Magyar Református Egyház lapjában. A szerkesztők nemcsak az érintett egyházi intézményvezetők véleményét kérték ki, hanem a világi szakterületeken dolgozó értelmiségiekét, gyülekezeti tagokét is. A Kálvincsillag minden egyháztaghoz akar szólani, bármely korosztályú és érdeklődésű olvasó találhat benne számára érdekes írást – ahogy a más felekezeti vagy egyházhoz nem tartozó érdeklődők is. (Parokia.hu)

JAKUS ÁGNES

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221 - 0323
Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Felelős szerkesztő: Fábrián Tibor. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Korrektor:** Orozsi Kálmán. **Külmunkatársak:** Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kupán Árpád, Lőrincz Lóránd-Péter, Orbán Levente, Tóth Zsigmond. **Szerkesztőségi elérhetőségek:** Harangszó, 410001, Oradea (Nagyvárad), str. Moscovei (Szilágyi Dezső u.) nr. 14. Tel.: 0259-416-067. E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, www.harangszo.blogspot.com. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza. **Lapterjesztés:** 0259-435-386 (Igazgatótanácsi Hivatal). Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentzi Kertész Ábrahám nyomdájában. **Felelős vezető:** Wagner Erik.